

UPRAVLJANJE OSOBNIM FINANCIJAMA

Živimo u potrošačkom društvu. Sa svih strana smo bombardirani informacijama o prekrasnim stvarima koje moramo posjedovati.

Piše: Inga Lalić

Televizija, radio, ženski časopisi nam govore što je *must have* sezone i vrlo su uspješni u ubjeđivanju da to moramo i kupiti izvlačeći nam i posljednju kunu, a što je još gore mnoge od nas zbog toga odlaze i u minuse, dugove na karticama. Neke podižu i potrošačke kredite, samo da bi imale najnoviju firmato torbu ili cipele.

Dugoročno planiranje, štednja, mirovinski plan? Hm, što je sad to? Treba li nam sve to? Da. Treba nam. Jer nažalost, mnogima od nas neće se dogoditi ljubav na prvi pogled s princem i njegovom platinastom kreditnom karticom. I zato si svoju budućnost moramo osigurati same. Vrijeme leti, nećemo se ni okrenuti, a već ćemo biti pred mirovinom. Što onda? Bit ćemo socijalni slučajevi? Past ćemo na teret djece? Svaki četvrti brak u Hrvatskoj završi razvodom. Zato drage moje trebate naučiti osnovne stvari o novcu. Jer, ruku na srce, trebamo biti iskrene i priznati si da u današnje vrijeme samo ljubav nije dovoljna. Ima nešto i u novcu (vlastitom). Nema ništa bolje za jačanje samopouzdanja i samopoštovanja od zarađivanja i trošenja vlastitog novca.

FINANCIJSKA SLOBODA

Da se razumijemo, ja nisam protiv trošenja novca, dapače obožavam *shopping*, ali sam za to da treba postojati ravnoteža u životu, da između trošenja i štednje treba stajati znak jednakosti. Sto posto sam uvjeren da bi sve htjele imati više novaca. Vidite, nije stvar u tome koliko zarađujete nego što radite sa zarađenim novcem. Posao firme u kojoj radite nije da vas učini bogatima, nego da vam osigura plaću, a na vama je da se obogatite ako to želite. Osnovna razlika između onih koji imaju i onih koji nemaju je u tome što rade u slobodno vrijeme. Oni koji imaju razmišljaju kako da investiraju i ulože svoj novac da bi sutra bili u situaciji da novac radi za njih, a oni koji nemaju troše i tako se još više zadužuju.

Ako ste zaduženi, trebate točno ustanoviti koliki vam je dug. Znam da nije ugodno i da vas od toga boli glava. Kada osvijestite dug time ste napravili veliki korak prema financijskoj slobodi.

Napravite popis svih svojih dugova. Koliko ste u dozvoljenom minusu, koliko ste zaduženi na kreditnim karticama, imate li gotovinske ili potrošačke kredite, jeste li nekome dužni novac i sl. Ne morate to nikome pokazati, ako vam je neugodno. Važno je da vi znate. Sljedeći korak je da se dogovorite sami sa sobom i donesete odluku da ćete se toga riješiti u što je moguće kraćem roku. Nema tu velike mudrosti. Da biste izašli iz dugova postoje dva načina. Jedan je da prestanete trošiti, a drugi je da povećate prihod.

Štedjeti možete apsolutno na svemu. Malo ćete se stisnuti i kontrolirati svoje troškove. Prestat ćete kupovati gluposti. To su one sitnice koje vam zapravo ne trebaju. Znae na što mislim. Manje ćete pričati mobitelom, pazit ćete da baš ne gore sva svjetla u stanu (zamijenite sve žarulje štednjima), malo smanjite grijanje, jedan stupanj niže uštedjet će vam 10% uobičajenog računa za grijanje (ako niste na toplani). Ako su vam zamrznuli plaću, naravno, da tako nećete moći povećati prihod, ali možete pronaći način da zaradite nešto sa strane. To može biti neki honorarni posao, možete davati instrukcije, čuvati djecu, pomagati nekome u kućanstvu, pomagati starijoj osobi i sl. Utješit ću vas – to je samo privremeno stanje, dok se ne iščupate iz dugova i dok ne počnete samostalno upravljati svojim novcem.

RJEŠAVANJE DUGOVA

Iznos koji ste uštedjeli, tako što ste prestali stvarati nove troškove plus novac od dodatnog posla, upotrijebite za vraćanje duga. Tim novcem nemojte pokrivati sve dugove po malo, jer na taj način nećete se osloboditi dugova.

Dugove vraćajte jedan po jedan. Krenite od najmanjeg prema najvećem. Prvo se koncentrirajte na najmanji dug. Kad njega otplatite osjećat ćete se fenomenalno i taj osjećaj uspjeha će vas motivirati da krenete dalje. Zatim se usmjerite na sljedeći dug, pa na sljedeći itd.

Držite se dosljedno ove metode i iznenadit ćete se koliko se brzo možete riješiti duga. Cilj vam je financijska sloboda.

Bilo bi dobro da iz ove krize svi izvučemo neku pouku. Da se oslonimo samo na sebe, svoju obitelj, svoje sposobnosti, znanje i vještine. Da ne ovisimo o nikome drugome, o državi, državnoj mirovini, o poslodavcu. Zbog toga samo jedan mali dio svoga prihoda uložite u svoju budućnost i privatnu mirovinu. Onog trenutka kada krenete vjerujte mi preporučit ćete se. Dobit ćete jednu novu vrstu sigurnosti, popraviti će vam se ten i nećete imati nesаницe. Bavljenje osobnim financijama puno je jednostavnije nego što mislite.

UPRAVLJANJE NOVCEM

Upravljanje novcem omogućuje vam da steknete financijsku slobodu. Trebate usvojiti navike i vještine upravljanja novcem i vrlo je važno da to radite kontinuirano svaki mjesec. Obično ljudi govore: *Nemam dovoljno novaca kojim bih upravljao*, ili kažu: *Kad budem imao dovoljno novca, onda ću upravljati njime*. Trebate zauzeti stav: *Kad počnem upravljati novcem, imati ću ga dovoljno*.

Ovo je moj primjerak, a gdje je Vaš?

NARUDŽBENICA

TAJNICA 3/09

kojom se preplaćujem na Računovodstvo i porezi u praksi za 2009. godinu (12 brojeva) po cijeni od 795,00 kn (PDV uključen u cijenu)

Naziv tvrtke/obrta:

Adresa:

Matični (porezni) broj:

Odjel ili ime osobe na koju se šalje:

Količina:

Tel./fax:

E-mail:

U dana

Pečat i potpis odgovorne osobe:

Centar za računovodstvo i financije d.o.o.
 Dragutina Golika 109, 10000 Zagreb, Hrvatska
 tel. +385 1 - 49 21 737 fax. +385 1 - 48 36 099
 e-mail: pretplata@ripup.hr www.ripup.hr

Informacije o pretplati:
01 - 49 21 737

Svaki mjesec od plaće, dohotka, honorarnog ili bilo kakvog prihoda odvojite 10% novca za svoju financijsku slobodu.

Pokazat ću vam osnovni princip upravljanja novcem. Vi ga naravno možete prilagoditi sebi i svojim mogućnostima. To je samo kostur, ali je važno da se držite tog principa i ponavljam nije bitna količina novca s kojom ćete krenuti, već je bitno da steknete naviku da to radite svaki mjesec. Dakle svaki mjesec od plaće, dohotka, honorarnog ili bilo kakvog prihoda odvojite 10% novca za financijsku slobodu. One koje ostvaruju bruto prihod odvojiti će 10% nakon plaćanja poreza. Ostalih 90% plaće potrošit ćete za tekuće i nužne potrebe. Tih 10% koje ste odvojile podijelit ćete na minimalno tri jednaka dijela, pa ćete tako izdvajati 1/3 za štednju, 1/3 za ulaganje i 1/3 za trošenje (da dobro vidite, ne trebaju vam naočale). Objasnit ću vam svaki pojedinačno.

Račun za štednju je namijenjen dugoročnoj štednji. Na tom računu bi trebale imati minimalno 6 mjesečnih plaća i više. Ako dodete u situaciju da ostanete bez posla ili sami date otkaz, trebali bi imati dovoljno novca da zadržite isti životni standard dok se ne snadete i ne donesete odluku što dalje. Također novac s tog računa možete koristiti za neke veće troškove, npr. kupovinu perilice koja se pokvarila, kako se ne biste ponovo zadužili. Kupnjom za gotovinu još ćete dobiti i gotovinski popust. Novac s tog računa koristite i za sve izvanredne situacije koje vam se mogu dogoditi.

Račun za ulaganje namijenjen je za stvaranje pasivnog prihoda. To je novac koji zaradite, a da vi ne morate raditi za njega. Cilj tog računa je da vam stvori prihod od kamata, prinosa, dionica, obveznica koji će vam pokrivati troškove. Glavnica se nikada ne troši, nego se samo ulaže. Na taj način nikada nećete biti bez novaca.

Račun za trošenje namijenjen je vama. Taj novac smijete potrošiti kako god želite. Možete ga trošiti svaki mjesec – npr. za dobru masažu, knjigu, večeru u finom restoranu, odlaske u kazalište i slično. Ili možete skupljati novac na tom računu za neku veću konkretnu stvar što si već jako dugo želite – nezaboravno putovanje, učenje novog stranog jezika, laptop..., dalje maštajte sami. Vrlo je važno da se nagradite jer tako stvarate ravnotežu u svom životu. Nema više gržnje savjesti i lošeg osjećaja, nego ćete uživati u svakoj potrošenoj kuni znajući da s druge strane vaše ostale kune marljivo rade za vas.

Ako ste još uvijek sami, nemate obitelj, djecu i živite s roditeljima vaš omjer može biti 30 : 70. Bitno je samo da tih 30% za financijsku slobodu podijelite na jednake dijelove. Možete i sami dodati neki račun koji je vama važan – npr. račun za obrazovanje, račun za nužne potrebe i sl. Ako s druge strane imate veliku obitelj i kredit za stan, naravno, da nećete moći koristiti tako veliki omjer. Onda odaberite minimalni ili koliki možete i to podijelite po računima u jednakim omjerima.

FINANCIJSKI DNEVNIK

Krenite odmah, važno je da što prije steknete naviku upravljanja novcem. Kao što svaki mjesec platite režije tako svaki mjesec platite sebi na svoja tri računa. Nije važna količina nego namjera. Ne zaboravite voditi svoj financijski dnevnik. S vremenom ćete se zagrijati i vidjet ćete da bavljenje osobnim financijama nije nuklearna fizika.

Naučite to i svoju djecu. Onog trenutka kad im počnete davati džeparac bilo bi dobro da im objasnite važnost štednje. Njima je to zabavno i na taj način stvaraju naviku upravljanja novcem. Kad odrastu nastaviti će to raditi i dalje jer će im to biti normalno. Trebate biti svjesni da vaša djeca o tim stvarima ne uče u školi i da sve što će znati o novcu naučit će od vas.

Sve se svodi na sljedeće: ili vi kontrolirate novac ili novac kontrolira vas. Kako biste ga kontrolirali, trebate znati njime upravljati. Počnite odmah, bez obzira koliko ga imate, nemojte čekati. Ako imate samo kunu, rasporedite tu kunu. Iznenadit ćete se i sami kako ćete svaki mjesec moći rasporediti više. □